

یادداشت

گمرک و ماجرای ادغام

پریا مکی . پژوهشگر اقتصادی

● گمرک سازمانی منحصر به فرد در میان نهادهای دولتی است؛ چراکه نه سازمانی داخلی است و نه بین‌المللی. این سازمان در مرزهای بین ملل قرار می‌گیرد؛ نه تنها برای تجلی حق حاکمیت ملت؛ بلکه برای پاسبانی از تهدیدهای خارجی در برابر سلامت، امنیت و محیط زیست؛ حمایت از (تقویت یا تضعیف) صنایع داخلی و جمع‌آوری درآمد برای حمایت از دولت. این سازمان باید از پیامدهای مرزی اولویت‌های ملی درباره جرم و جنایت داخلی، مهاجرت، کار، اقتصاد و کشاورزی آگاهی داشته باشد. در عین حال باید از مسائل بین‌المللی و تأثیر بالقوه آنها بر کشور آگاه باشد؛ همچنین دانش مناسبی درباره معاهدات و کنوانسیون‌های ملی درباره تجارت و حمل‌ونقل داشته باشد. در بسیاری از موارد سازمان‌های گمرک بیشتر با هم‌تایان خود در کشورهای دیگر رابطه نزدیک دارند تا با سایر سازمان‌های دولتی در کشور خودشان. آنها اغلب درباره اینکه چگونه عملیات و اجرای خود را بهبود بخشند و همچنین تبادل اطلاعات درباره تهدیدهای در حال ظهور، چشم‌شان به کمک و ایده‌های ادارات گمرک بین‌المللی و کشورهای همسایه است.

سازمان داخلی گمرک

طبق عرف سازمان‌های گمرک به‌عنوان زیرمجموعه وزارت اقتصاد و دارایی سازماندهی شده و در قبال عملیات و نتایج خود به سه وزارت دارایی کاملاً پاسخ‌گو بوده‌اند. مسئولیت اصلی گمرک بالا بردن درآمد مالی مطابق با تجویز بودجه است. در انجام این کار، باید اطمینان حاصل شود که رویه‌ها و خطمش‌های گمرکی در مبادی مختلف ورودی و انواع حالت‌های ترابری یکسان و پیوسته است. گاهی گمرک‌ها به واسطه مسئولیت‌شان در نگهدایی مرزی، مسئولیت در قبال چیزی بیش از اختیارات سایر دستگاه‌ها یا واحدهای وزارتخانه‌ای دارند. ساختار سازمانی گمرک با توجه به ماهیت مسئولیت آن غیرمتمرکز، شامل حوزه‌های نظارت (HQ) و ادارات منطقه‌ای و محلی است. مسئولیت HQها تهیه خطمش‌های و رویه‌های عملیاتی– از جمله کاربرد آی‌تی– با هدف اثربخشی و کارایی و تطابق با توافق‌نامه‌های بین‌المللی مرتبط با سازمان تجارت جهانی است. حوزه نظارت فعالیت‌های ادارات غیرمتمرکز را رصد کرده و مسئول سیاست‌های پرسنلی شامل استخدام، جبران خدمت، کارآموزی و اعمال قوانین است. دفاتر منطقه‌ای ناظر بر فعالیت‌های ادارات محلی موجود در حوزه خود هستند؛ در حالی‌که دفاتر محلی به طور کلی نقطه تماس با جامعه تجارت بین‌الملل و سایر ادارات گمرک هستند. اساسا کارکنان ادارات محلی درباره میزان ممیزی لازم هنگام پردازش اظهارنامه و ترخیص کالاها همچنین اثربخشی و کارایی این فرایند تصمیم می‌گیرند. علاوه بر واحدهای سنتی (حقوقی، دادرسی، ارزیابی، آی‌تی، اعمال قانون، عملیات میدانی، همکاری‌های بین‌المللی، خدمات شرکت، پرسنلی و حسابرسی) بسیاری از ادارات گمرک نوین واحدی اضافه کرده‌اند که مسئول حفظ روابط با بخش خصوصی است – برای دریافت دغدغه‌ها، توضیح رویه‌ها و تهیه آمودزمان برای زمانی که با تاجران بین‌المللی اختلافات به وجود می‌آید. واردکنندگان، صادرکنندگان، بازربان و کارگزاران گمرک یا کارآزادان نیز باید فرایندهای تجدیدنظر مستقلی برای تعیین مسیری برای تصمیمات تجدیدنظر درباره تصمیماتی که فکر می‌کنند اشتباه بوده یا با روش‌های بین‌المللی گمرک‌ها در تناقض است، ایجاد کنند. این کشودگی نهادینه‌شده در برابر بخش خصوصی می‌تواند اعتماد لازم بین بخش خصوصی و گمرک را به وجود بیاورد که این اعتماد به نفع همه طرف‌ها خواهد بود. برخی از ادارات گمرک دریافت‌اند که تعداد نسبتاً کمی از مالیات‌دهندگان در برابر بخش اعظم کل وظایف واردات پاسخ‌گو هستند و عملیات داخلی خود را برای تدارک خدمات خاصی به بسیاری از مالیات‌دهندگان تعدیل کرده‌اند. این کار در راستای کنوانسیون کیوتو است که به واردکنندگان «مجاز» این امکان را می‌دهد که سریع‌تر محموله خود را دریافت کنند؛ یعنی تاجرانی که از معیارهای خاص شفافیت و صداقت تبعیت می‌کنند، از رویه‌های گمرکی ساده‌تری برخوردار می‌شوند. با این شرط که ممیزی‌های پس از ترخیص بتواند انجام شود. برای مثال، مدل مصری مرکز گمرک و مالیات، مجهز به پردازش همه اظهارنامه‌های گمرکی و مالیاتی گروه‌های منتخب از شرکت‌های بزرگی است که به‌عنوان بخش عظیمی از پرداخت‌های مالیاتی و کل تجارت محسوب می‌شوند. در حقیقت، این مرکز یک پنجره واحد برای آنها می‌گشاید که رویه‌های جدید و کارآمدی را به آنها معرفی می‌کند.

جایگاه گمرک‌ها به طور کلی

وزارت دارایی به طور سنتی سازمانی دولتی بوده که گمرک در آن مستقر شده که نظارت و هدایت خود را با توجه به مأموریت اصلی در وصول درآمد اعمال می‌کند. استدلال می‌شود که نباید این‌طور باشد؛ به‌ویژه آنکه مسئولیت گمرک‌ها در حال تغییر است. به مرور زمان نقش گمرک در تسهیل تجارت به واسطه تحرک درآمدی در بسیاری از کشورها جایگزین شده است و منطق روزافزونی برای وزارت بازرگانی به وجود آمده است که نقش نظارتی بیشتری بر گمرک داشته باشد.

ادامه در صفحه ۸

اقتصاد

برای اولین بار در نشست «نقدی بر نظام حقوقی مقابله با پول شویی در ایران» مطرح شد

کدام بانک بابک زنجانی را لو داد؟

عبدی مهدی در بیان، تهران، ایران

مجوز می‌کند تا فعالیت‌های مالی این شرکت ردیابی شود و پس از مدتی گزارشی را ارسال می‌کند که فعالیت مشکوک به پول‌شویی از سوی این شرکت انجام می‌شود. در واقع این گزارش توضیح می‌دهد که این شرکت خدمات مالی و واردات و صادرات گسترده‌ای دارد و روند حساب‌های بانکی آقای بابک زنجانی که از ذی‌نفعان این شرکت است، غیرطبیعی بوده و به احتمال قوی مشکوک به پول‌شویی است. به‌این‌ترتیب جرقه پرونده بابک زنجانی با گزارشی زده شد که از سوی بانک انصار به شورای عالی مبارزه با پول‌شویی ارسال شده بود. کوهپایه‌زاده با اشاره به این نکته که اگر بانک‌ها موارد مشکوک به پول‌شویی را گزارش نکنند، اتهام مشارکت و معاونت در جرم می‌تواند برای آنها مطرح باشد، گفت: هم‌اکنون در اکثر دادگاه‌های مشهور اقتصادی جرم پول‌شویی پای ثابت اتهامات است و در اکثر آنها نیز گزارش‌ها از سوی مسئولان ارائه **یک چالش اخلاقی برای وکلا**

کوهپایه‌زاده در بخش دیگری از سخنانش به بحث اخلاق حرفه‌ای وکالتی و بانکی اشاره کرد و گفت: همواره بحث اخلاق حرفه‌ای وکلا در حفظ اسرار موکل‌شان در کنار بحث‌هایی مانند منافع کشور و ملت مطرح است و خود من نیز با چالش‌هایی از این نوع روبه‌رو بوده‌ام و نه در پرونده بابک زنجانی؛

روز گذشته جلسه‌ای درباره همکاری‌های اقتصادی مناطق آزاد ایران با سازمان‌های مناطق آزاد غنا در محل دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد با حضور مرضی بانک مشاور رئیس‌جمهور و دبیر شورای عالی مناطق آزاد و مایکل اوکی بافی مدیر ارشد اجرایی سازمان‌های مناطق آزاد جمهوری غنا و هیئت همراه برگزار شد. در این جلسه که با هدف گسترش، تسهیل و تقویت همکاری‌ها و روابط متقابل سازمان‌های مناطق آزاد ایران و غنا انجام شد، آقای بانک با معرفی مناطق آزاد ایران که پیشینه آنها به ۲۵ سال می‌رسد، شرحی از ظرفیت‌ها و فرصت‌های عمومی و اختصاصی آنها ارائه داد و یادآور شد که مناطق آزاد ایران با قراردادن در نواحی ساحلی و مرزی ایران، به صورت خودگردان اداره شده و رویکرد توسعه‌ای و امنیتی پایدار آنها از طریق درآمدهای حاصله از سازمان‌های منطقه و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی انجام می‌شود. در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی بالغ بر ۵۲۰ هزار نفر اشتغال مستقیم وجود دارد و اکثراً مربوط به بخش خصوصی است. صادرات آنها نیز در سال سه برابر واردات بوده و سالانه به حدود ۲۰ میلیارد دلار می‌رسد. بانک سه دوره فعالیت مناطق آزاد را در توسعه زیرساخت‌ها، توسعه عملیات اجرایی در زمینه تولید، صنعتی و کشاورزی و ایفای نقش در اقتصاد کلان کشور برشمرد. وی یادآور شد: در حال حاضر تولیدات مناطق آزاد عمدتاً صادرات‌محور بوده و با توجه به نحوه فعالیت‌ها در مناطق ویژه اقتصادی که شامل صنایع بزرگ و متوسط می‌شود، در مجموع توانسته‌اند نقش مؤثری را در اقتصاد کشور ایفا کنند. در این جلسه مدیر ارشد اجرایی سازمان‌های مناطق آزاد جمهوری غنا، با تشریح وضعیت مناطق آزاد در غنا یادآور شد که مناطق آزاد ۱۳گانه این کشور از سال ۱۹۹۶ راه‌اندازی شده‌اند که از سوی دولت بر فعالیت آنها نظارت می‌شود. این مناطق آزاد دولتی و خصوصی هستند که دولت بر مقررات و فعالیت‌های آنها نظارت داشته و در حال حاضر ۹۰ هزار نفر در آنها مشغول به کار هستند. وی به معافیت‌های ۱۰ساله مالیاتی در مناطق آزاد غنا اشاره کرد که حوزه فعالیت این مناطق تولیدی، خدماتی، بازرگانی و انبارداری و فعالیت‌های مالی است. وی با اشاره به اینکه در این مناطق بخش دولتی فعالیت ندارد، تمایل خود را برای انجام مشارکت‌های سرمایه‌گذاری با توجه به پیشرفت‌های فنی بین دو کشور یادآور شد، به نحوی که تبادل‌ات متقابل می‌توانند باعث دیده‌شدن مناطق آزاد غنا شوند. مدیر ارشد اجرایی سازمان‌های مناطق آزاد جمهوری غنا با استقبال از انجام سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، آمادگی غنا را برای همکاری‌های مشترک با مناطق آزاد ایران اعلام کرد. در این جلسه اهم مواردی که از سوی طرف‌های ایرانی مطرح شد، عبارتند از: (۱) فرصت‌سازی برای انجام فعالیت‌های مربوطه در زمینه دو طرف به ویژه طرف غنایی قرار گرفت.

سخنانش به این نکته مهم اشاره کرد که طبق قوانین فعلی، جرم پول‌شویی حتی مجازات حبس هم ندارد و طبق قانون باید یک چهارم عواید حاصله را جریمه پرداخت کند. کوهپایه‌زاده در این باره گفت: درست است که رویکرد کاهش و حذف مجازات حبس رویکرد درستی است؛ اما آیا واقعاً مجازات فعلی برای جرم پول‌شویی تناسبی با آسیب‌هایی که این جرم به اقتصاد کشور می‌زند، دارد و جنبه بازدارنده دارد؟ از سوی دیگر مسئولیت کیفری برای اشخاص حقوقی که پول‌شویی انجام می‌دهند، در قانون پیش‌بینی نشده و به عبارت دیگر نمی‌توان مجازات‌هایی مانند لغو مجوز فعالیت شرکتی را که چنین جرمی انجام داده، صادر کرد و این از خلأهای جدی حقوقی در مبارزه با پول‌شویی است.

قوانینی برای مبارزه با پول‌شویی

کوهپایه‌زاده در بخشی از سخنانش به مواد قانونی برای مبارزه با پول‌شویی پرداخت و به اصل ۴۹ قانون اساسی اشاره کرد و گفت: اولین ردیابی که در قوانین برای مبارزه با جرایمی مانند پول‌شویی دیده می‌شود، این اصل قانون اساسی است که یک سو همواره درباره این صحبت می‌کنیم که لازم است پیش از قبول وکالت یک متهم خودمان او را محاکمه کنیم و به این نتیجه برسیم که آیا محکوم است یا خیر؛ اما این موضوع همواره امکان‌پذیر نیست؛ چون گاهی وکیل، وکالت تسخیری متهمی را برعهده می‌گیرد که حق انتخابی در آن نداشته و با پرونده‌ای روبه‌رو می‌شود که از دستگاه‌های گوناگون قضائی و دولتی تا رسانه‌ها و جامعه همگی در مقابل متهم قرار می‌گیرند و این سؤال پیش می‌آید که آیا باید از چنین متهمی دفاع کرد یا خیر. وکیل طبق قانون باید محرم اسرار موکلش باشد؛ اما مسئله گاهی پیچیده‌تر است و به نظر من حداقل هنگامی که وکیل از طریق موکل خود در جریان جرمش قرار می‌گیرد، اخلاق حکم می‌کند که اگر حتی به وظیفه قانونی‌اش برای گزارش آن عمل نمی‌کند، وکالت چنین پرونده‌ای را هم برعهده نگیرد. کوهپایه‌زاده در بخش دیگری از سخنان خود به مقاومت برخی بانک‌ها در برابر ارائه اطلاعات بانکی متهمان به دادگاه و دستگاه‌های مسئول دیگر به بهانه حفظ اسرار مشتری اشاره کرد و آن را از عوامل محل در بررسی پرونده‌های مفاسد اقتصادی دانست. این وکیل برجسته در بخش دیگری از

خبر

واگذاری ۲ خودرو ساز بزرگ به بخش خصوصی آغاز شد

● وزیر صنعت، معدن و تجارت با اشاره به اینکه نسبت به واگذاری دو خودرو ساز به بخش خصوصی مصمم است، گفت: واگذاری در برنامه است و واگذاری این دو خودرو ساز از ام‌وال غیردولتی آنها شروع شده است. به گزارش فارس، رضا رحمانی در پاسخ به سؤالی که مشکل مردم در مورد خودرو با توجه به اینکه دو خودرو ساز بزرگ کشور با هر قیمتی که می‌خواهند خودروهای خود را عرضه می‌کنند چگونه حل خواهد شد، گفت: هر دو خودرو ساز را به بخش خصوصی واگذار می‌کنیم. وی با اشاره به اینکه مصمم به واگذاری خودرو سازها به بخش خصوصی است، گفت: کارهای واگذاری انجام شده و نهایتاً این واگذاری‌ها تا سال ۹۹ انجام می‌شود.

قیمت سکه طرح جدید ۴ میلیون و ۶۷۰ هزار تومان رسید

● قیمت هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح جدید، شنبه یکم تیرماه سال ۹۸ به چهار میلیون و ۶۷۰ هزار تومان رسید. به گزارش مهر، در معاملات شنبه یکم تیرماه سال ۹۸ بازار آزاد تهران، قیمت هر قطعه سکه تمام بهار آزادی طرح جدید چهار میلیون و ۶۷۰ هزار تومان، طرح قدیم چهار میلیون و ۴۵۰ هزار تومان، نیم سکه دومیلیون و ۴۵۰ هزار تومان، ربع سکه یک میلیون و ۵۸۰ هزار تومان و سکه یک گرمی یک میلیون و ۲۰ هزار تومان بود. هر اونس طلا در بازارهای جهانی هزارو ۴۰۰ دلار و هر گرم طلای ۱۸عیار نیز ۴۳۲ هزارو ۳۸۲ تومان بود.

نرخ دلار صرافی‌های بانکی به ۱۳۱۰۰ تومان رسید

● بازار ارز تهران، یکم تیرماه ۱۳۹۸ با وجود برخی تلاش‌ها برای القای تنش و صعودی شدن نرخ‌ها، معاملات را در صرافی‌های بانکی با کاهش قیمت آغاز کرد. به گزارش مهر، اگرچه برخی تلاش داشتند القا کنند نرخ ارز یکم تیرماه ۹۸ تحت تأثیر سرنگون شدن تومان، نیم سکه دومیلیون و ۴۵۰ هزار تومان، و سکه یک گرمی پهباد متجاوز آمریکایی، روند صعودی خواهد داشت، اما در بازار ارز تهران صرافی‌های بانکی نرخ رایک پله کاهش داده‌اند. بر این اساس قیمت هر دلار آمریکا (اسکناس) در صرافی‌های بانکی برای خرید ۱۳ هزار تومان و برای فروش ۱۳ هزار و ۱۰۰ تومان بود.

آسیاتل تلفن ثابت نسل نو

امکان مکالمه توسط تلفن همراه